

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félévre
Negyedévre
Égy hónapra

10 ft — kr.
5 " 50 "
2 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR**

Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONVITZ**

Hirdetési díj:

100-as sorozatú postai sorszámmal. Nagyobb terjedelmű a táblázatban megjelölt árak szerint jutányos áron vetődnek fel. Helyesdíj minden külön bejegyzésért 20 kr.

Mult, jelen, jövő.

— Irta: **Zalai Márk.** —

Minden ember három egymás után következő időszaknak, 3 generációnak a teremtménye: a múltnak, jelennek, jövőnek.

A legközelebbi multban gyökerezünk, a jelenben lélegzünk, élünk, fejlődünk, a jövőben bizunk, reménykedünk.

A szép multak eleven forrásainak éltető emlékeiből meritjük táplálékainkat, reménységünknek, melyek a jelen élet harcában edzenek, acéloznak, egy szebb jövő biztatásai, melybe erősen hiszünk, melybe akarunk minden szállával kapaszkodunk, kölcsönzi lelkünknek azt a rugékonyságot, azt a kitartást mely előbb-utóbb győzelemre az igazság győzelmére vezet.

A deli ifjuság, az erőtől, erélytől duzzadozó verőfényes tavasz, mely egészséges hajlásokra, virágfakadásokra legyőzhetetlen erővel készítel, azon sziklaszilárd alap, melyre mindenkinek a végzetlenség látszó idővel dacoló várát építi fel. Ilyen multa szüksége van mindenkinek.

Az aktuális jelen, a folyamatban levő viszonyok, az idő fuvalma, áramlata besodorják a férfit az élettenger kellő közepére.

Élni vagy halni, úszni vagy alámerülni. E két alternatíva közt kell választani.

Természetes, hogy mindenkinek az élet-hez kapcsolódik, hisz mindenkinek van mért élnie, ha másért nem itt a Haza, melyért éljed, halnod kell.

Nehéz küzdelem vár minden önzetes férfira. Övé a munka és a felelősség. Neki nemcsak a jelent kell készítenie, hanem elő kell készítenie a jövőt is.

Mint minden jóra való apa azon igyekeznék, hogy fia külön legyen nálanál, azonképen igyekeznie kell a társadalomnak, hogy a jövő generáció több fokkal magasabb színvonalon álljon, mint a jelenlegi, úgy anyagi, mint szellemi tekintetben.

Állami jövőnk tekintetében sem állunk másképen. A sivar jelent csak a fényesebb jövőre való kilátás engesztelheti ki.

Szívesen dolgozunk, fürünk, szenvedünk, ha fáradaimunk gyümölcseit legalább utódaink élvezik, poraikát áldva azoknak a közeleiségeiket ismerő és teljesítő apáknak, kik a jobb jövőnek elhintették magvait, kik az idő viharával dacoló élettéljes fákat ültették.

Hazánkban ez időszert a szabadelvű párt kezében van az ország sorsa. A pénz az intelligencia, a magas állás

hatalmat és befolyást képez, minden időben, A szabadelvű párt dirigál most, mert övé a többség, övé a hatalom.

Meddig még?

Nagy haladás van a szomorú multhoz képest tagadhatatlan.

Mi volt Magyarország ez évszázad elején 1848-ig? Ismeretlen tartomány, Az abszolutizmusnak labdajátéka.

Szerencsénkre azonban Európa fölébredt és mint egyébutt úgy hazánkban is, ez az időszak nevelé legnagyobb államférfiainkat, kik gazdag lelkükből, szellemükből, hazafias érzületeikből lelket, szívet, áldozatkésztséget leheltek az egész nemzet testébe.

Az önvédelmi harc, bár a tulerő által leveretett, azért, ez erkölcsileg mégis fölemelt, úgy saját magunk előtt, mint ellenfeink és egész Európa közvéleménye előtt.

Mi volt Magyarország Világos után 1867-ig? A csendes rezignáció országa! Lelke egyensúlyát csak a jövőre való kilátás tartotta fen. A jövő pedig oly nagy varázserővel bír, mint magas hegy csucsán a szép vonzó, magával ragadó kilátás.

Jobbjaink, kik nem a bitófán, a vesztőhelyeken vérezték el, börtönben önkéntes száműzetésben sorvaszták életüket. De kisarjadzolt a vérrel szentelt öldből egy újabb nemzedék, kibontakozt

Csipkerózsa.

Irta: **Sas Ede.**

Volt egyszer egy szép szőke lányka,
Tan éppen Budapesten élt, —
Olvasgatá a mesekönyvet,
Mely Csipkerózsáról mesélt.
S olvasgatván a mesekönyvet,
Elfogta csöpp szívet a vágy:
Hogy elringassa lágyan őt is
A rózsaaág, a rózsaaág.

Mi édes lenne, ott feküdni
A puha selymes szirmokon,
S a királyfőről álmodozni,
Mint Csipkerózsá egykoron l.
A királyfőről álmodozni,
Ki végre, végre érte jő —
És hetedhét országra szól majd
Az esküvő, az esküvő!

Szólt hozzá az édesanyja:
»Vigyázz, vigyázz szép gyermekem!
Királyfiak ma vajmi ritkán
Járnak e földi tereken!
»Királyfiak ha ritkán járnak —
Felelt a lányka — »egyre megy!
Csak én érettem jönne még el
Egyetlenegy, egyetlenegy...»

S lám, a bohó leányka vágya,
Csodálatos, valóra vált.
Tündérek szálltak le az égből,
Szemére hintve mély homályt.

És rózsaaerdő nőtt körötte,
Reaborult sátor gyanánt —
Hisz tudjuk, hiszen így mesélte
A nagyanyánk, a nagyanyánk...

Tizenhat éves szívek álma
A leányélet hajnalán!
Mert tizenhat éves korában
Így alszik ám el mind a hány.
Piheg a galamb keble lagyan,
Susog az ajka csöndesen:
»Ó jöjj el értem, én királyfium,
Szerelmesem, szerelmesem!»

S egy ifju jött is nemsokára.
Kisse kopott czingar legény.
És fölfedezte a leányzót
A rózsaaerdő rejtekén.
Szemét fölnyitja Csipkerózsá,
Kél ajkán sóhaj és panasz:
»Ki eljőn értem, a királyfi,
Ah, te vagy az? Ah, te vagy az?»

»Nem én, felelt a jámbor ifju,
Koronán nincs s nem lesz soha.
A kateszteri hivatalnak,
Vagyok csupán az írnoka,
Bosszus lesz ér a Csipkerózsá:
»No nézzétek az ostobát!
S a másik oldalára fordul,
S aludt tovább, aludt tovább...»

Jött aztán egy dicsó leány,
Kardesörtető, snájdig gyere

A sarkantyuja pengetésén

A leányok vére bizserg.
Szemét fölnyitja Csipkerózsá,
Hát tetszik neki a dolog;
S a lájdinántra, persze, persze,
Hogy mosolyog, hogy mosolyog...

S el is feledné a királyfit,
Kit oly soká kell várnia;
Mert jobb ma egy picinyke hadnagy,
Mint holnap egy királyfia!
És édesen susogva kérdi
A kardesörtető Rómeó:
»Hát kitelik a hozományból
kauczió, kauczió!?»

És csipkerózsá szép szeméből
Keserű fájo köny perreg,
Lemondó kínos sóhajától
Megrezdül az egész berek,
Sarkon fordul a hadnagyocska
Szélfutta érczaka gyanánt
Faképnél hagyja Csipkerózsát
A lájdinánt, a lájdinánt...

S aztán az évek jönnek-mennek,
Ősz váltja föl a hő nyarat,
De megváltója: a királyfi,
Jó Isten tudja, hol marad!
Tündérkerjébe sápadozva
Lehull a rózsá szirma is,
S elhervad ott a legszebb rózsá:
Az srca is, az arca is!

zott az idők méhéből a sors elégtétele: az igazságnak győzelme.

Ezekért kellett élni, tűrni szenvedni, várni, mert ennek az időnek a fényes igazságszolgáltatás idejének jönnie kellett.

A gyógyító idő meghozta a maga balszámát. A legjobb nemzet és a legjobb király kezdték egymást megérteni.

Több mint 30 év óta saját magunk kezei közt van a nemzet sorsa. Mi választjuk a nemzet képviselőit az ország törvényhozóit. Sok tekintetben haladtunk, sok tekintetben csaldtunk.

Egy generáció nem képes még a legjobb körülmények közt sem évszázadok mulasztásait pótolni a kegyetlen végzet sebeit behegeszteni.

Még marad elég teendőnk.

Az oroszánrészt a jövőé és talán nem is a szabadelvű párté.

Az ifjuság virága a művelt egyetemi ifjuság nagyobbára a független párt felé hajlik.

Ezé pedig a jövő.

Azért én az ifuságot nem kárhoztatom. Ha én komoly munkában is töltöm időmet, mégis szeretem látni, ha az ifjak virágokat tűznek gomblyukukba, kokárdát kalapjukhoz, ha megittasodnak a csárdástól, a talpra magyartól. Szeretem, ha a kerges fa egészséges hajtásokat képes nevelni gyönyörködöm illatos virágain, mert csak így bízom zamatos fergetlen gyümölcsében.

A képviselőház ülése.

Debreczen, január 16.

Tegnap névszerinti szavazások voltak napirenden, újabb névszerinti szavazás iránt nem adtak be kérvényt; természetesen, hogy a kormányparti képviselők sem igen siettek a képviselőházba, hogy alkotmányos jogukat — a szavazást gyakorolják.

Az ellenzék ugyan szép számmal volt

jelen, de többnyire a folyosón tartózkodott s szavazni — ezt nagyon jól tudták a kormánypartiak — úgy sem szavaz.

Elő kell keríteni akárhonnán a hiányzó képviselőket, vagy legalább is annyit, hogy 100-an legyenek, mert különben kétszer, sőt esetleg háromszor is kell szavazni egy módosítás fölött.

Megindult tehát a telefonozás, a Ház összes telefonjait lefoglalták s keresték, merre lehetnek a kormányparti képviselők. Nyegre László kormányparti jegyző dirigált, hogy kit keressenek és hol.

Madarász halasztotta az ülés megnyitását; féltizenegy volt már s még sem voltak százan. A pontosságot szerető elnök azonban nem vár tovább, felült az elnöki székbe s Molnár A. nyomkodta a villamos csengőket. A sok csengettyű megszólalt, a folyosó egyszerre hangos lett, de az ülésterem még mindig üres volt.

Madarász korelnök azonban nem vár tovább megnyitotta az ülést s fölolvastatta a mut ülés jkönyvét. A jkönyvhöz módosítást nem adtak be s így mindjárt a szavazásra került a sor.

Az I. szavazás Ivánkanak a jan. 13-iki ülés jkönyvéhez benyújtott módosítása fő ött történt. Ivánka ugyanis azt kérte, hogy »tartott ülésének« szavak helyébe »megtartott ülésének« tétessék.

A szavazás megkezdése előtt elnök az ülést 5 percre felfüggesztett, de lett belőle 20 is, mivel a szükséges 100 kormányparti képviselőnek még most is volt híjja.

Háromnegyed 11 után azonban az elnök már nem kegyelmezett, elrendelte a szavazást. Hock J. olvasta a névsort s a kormányparti képviselők körülfojták az előadó emelvényt s lehetőleg igyekeztek diskurzust kezdeni Hockkal, csak hogy nyújtsák az időt. Hátha leszünk mégis százan! Nyegre pedig a telefonszobába ment utána nézni, vajjon buzgón teljesít-e föladatát a telefonos.

Mikor Hock elvezte, alig 80 képviselő szavazott még le, de mikor a jobboldal látta, hogy Perczel Béni megy fel az előadói székbe,

hogy a távollevők névsortát fölolvassa, akkor már kezdett egy kis szélni.

Perczel lassu, vontatott hangon közben pauzálva olvasta a névsort. Egy csomó buzgó kormányparti képviselő az előadói emelvény körül csoportosult s kedélyes diskurzusha éreztették Perczellel.

Ezt azonban a pontosságot, rendet szerető kötelességtudó öreg Madarász már nem nézhette szó nélkül az elnöki székben. Le is szólt:

— Kérem azokat a képviselő urakat, a kik itt állnak az elnöki emelvény körül, foglalják el helyeiket és ne zavarják a jegyzőt!

A hü mamelukok helyre mentek s Perczel folytatta a névsorolvasást, de azért közben-közben, ha egy képviselő leszavazott, megjegyezte:

— 93... 94... 95... 99... no már csak egy kell!

Ez az egy is megkerült nemsokára Tolnai Lajos, a ferenczvárosi képviselő személyében.

Perczel fellelegzett s oly gyorsan kezdte olvasni most már a névsort, hogy az elnök kénytelen volt leszólni hozzá:

— Kérem, lassabban tessék olvasni! Nem lehet érteni!

Ivánka módosítása mellett egy, míg ellene 102 képviselő szavazott.

Most Makfalva Géza módosítása került sorra, a ki azt kérte, hogy Kubik Béla szavak után hagyassék ki az »a« betű.

Az első olvasásnál csak 85 képviselő szavazott le. A kormánypart megint nyugtalankodni kezdett, néhányan pedig kimentek a folyosóra s küldték be szavazni a képviselőket. De azért most is csak 102 képviselő szavazott a módosítás ellen, míg mellette 2.

Tizenkét óra elmúlt, mikor a január tizenharmadiki ülés jegyzőkönyvéhez benyújtott utolsó módosítás, a Wittmann Janosé, került sorra.

Wittmann azt a módosítást adta be, hogy »vétessék föl a névszerinti szavazásnál a jegyző neve, aki a névsort olvasta.«

A módosítás mellett 1, ellene 108 képviselő szavazott. Több módosítás nem lévén a jegyzőkönyvhöz beadva, az elnök most már hiteltelítettnek jelentette ki a január 13-iki és 14-iki ülések jegyzőkönyveit, majd pedig megtette előterjesztéseit.

Bemutatta első sorban a Nagyszébenben képviselőnek megválasztott Wächter Henrik megbízó levelét, melyet az állandó igazoló-bizottságnak adtak ki.

A kérvényeket terjesztette elő ezután az elnök, mire ismét szavazás következett a felett, hogy vajjon a Ház megegedi-e Buzáth Ferencnek a napirend előtti felszólalást.

Nagy derűtséget keltett, mikor Buzáth maga is nem-mel szavazott.

Igennel szavazott 8 képviselő, nimmal 114 s így a Ház nem engedte meg Buzáthnak, hogy napirend előtt felszólaljon a képviselőknek a teremben való elhelyezése tárgyában.

Féltett már elmúlt, a mikor az elnök az eredményt kihirdette s így a mai ülés napirendjének megállapítása után az ülést eloszlatta.

S egyszerre csak mi baj, mi lárma?
Recseg az ág, a túske szur.
Im, tüskön-bokron törtet által
Egy potrohos hatalmas ur.
Riadámából Csipkerózsza
S ajkán remeg félnék panasz:
»Ki eljön értem, a királyfi,
Juj, te vagy az? juj, te vagy az?»

»Nem én, — felelt a tisztos férfi.
»Királyfi — sajnos — nem vagyok,
De én vagyok az Arany tigris:
A czégem fenyesen ragyog!
Boltomba mindenféle füszer
És csemeg és eleség.
S mi raktároból még hiányzik:
A feleség, a feleség.

De üzletembe mégis, mégis,
Forgalmi tőke kellene:
A kegyed kisdéd hozományja
Ha nincs-n szava ellene?
A kegyed kisdéd hozományát
Én dusan gyümölcsöztetem!
Szóval, hogy a dologra térjek:
Izé... én magát szeretem...»

Néz, néz merően Csipkerózsza,
Előtte áll az ideál:
A potrohan ó mennyi kellem
A vörös orrán mennyi baj!
Csaknem pityereg, úgy vonaglik

Az édes piczi eper-ajk.
A lomlokát végig simítja
És felsóhajt és felsóhajt:

»Isten veled, szívemnek álma,
Te önbajos, te csillogó!
Ister veled: Sivar valóra
Ébredt föl, im, az álmodó.
Ó renyveim büszke vára,
Mi sörnyen összeroskadál!
Mi let a tündérpalotából?
Egy krajzleráj, egy krajzleráj...»

Isten veled hát szép királyfi,
Kegyelen, hütlén lovagom!
Nem jutél értem, hogy fölébressz
Mint Csipkerózsát egykoron...
S így jirtok mind, ti is leányok;
Álmodt a királyfiról,
S mi bedogság, ha végre eljön
A krajzler ur, a krajzler ur...»

És Csipkerózsza elrebegette
A boldogtót, halk igen-t
S álmái ényes ligetéből
Legott — a szatócsholtba ment.
S örvendit, hogy szolid az üzlet,
Van abba: kávé, tea, rum...
Igy járnak ma a Csipkerózsák
Ó melyen isztelt publikum!
Ó melyen isztelt publikum!

BELFÖLD

A főrendiház. A főrendiház szerdai ülésén a püspöki kar egy tekintélyes tagja indítványt fog tenni, hogy a kormány a helyzetéről való nézetét közölje a házzal. Hír szerint, ha a miniszterelnök válasza nem lenne kielégítő, gróf Andrássy Aladar följáratot fog beterjesztetni. E feliratban fölkerik a királyt, hogy a jelenlegi politikai állapotokat szanalja.

A helyzet. Hírszerint a király mind a zokat a javaslatokat, amelyek a miniszterelnök határozatai alapján eléje terjesztettek, teljes egészében jóváhagyta (?). A miniszterek tegnap visszautaztak Budapestre. A miniszterelnök a közbenjáró disszidensekkel közölni fogja, hogy a kormány az ellenzéknek a miniszterekkel szóbelileg közölt megállapodásai alapján — mert mint most kiderült, megállapodásokat nem adott át írásban a miniszterelnöknek — tanácskozásba hajlandó belemenni és az ellenzékkel most már közölni fogja a kormány álláspontját.

Természetes, hogy az oppozíció némely követelése a tárgyalás további menetéből teljesen ki van zárva és mások pedig lényegükben fognak megváltoztatni azért, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek. A kormány azon szempontból indul ki, hogy főcélja az, hogy az Ausztriával való kiegyezés esélyeit előjósolja és pedig nemcsak ideiglenes alakban, hanem úgy, hogy a dualizmus és annak érdekei teljes mértékben megőriztetnek és hogy a magyar nemzet állameszméje semmi tekintetben ne veszélyeztesse. Világos tehát, hogy nem teljesíthető az ellenzéknek az a követelése, mely odairányul, hogy a kiegyezés Ausztriának Magyarországnak való mindividuitását a alapján kötéssék meg, mint a hogy azt gróf Apponyi kívánja. (Hát ekkor nincs veszélyeztetve a magyar állameszme?)

Eppen így vissza kell utasítani az ellenzék minden követelését, a melyek szerint a választási jog oly nagy mértékben terjesztetnék ki, hogy azáltal az államnak nemzetiségi jellege veszélyeztetve volna. Természetes, hogy az ellenzék megállapodásai közül még több másokat is alaposan meg kellene változtatni, hogy a tárgyalások alapjaul szolgálhassanak és eredményre vezessenek.

Báffy miniszterelnök ma már mindezt közölni fogja a disszidensekkel, hogy azok az ellenzékét értesítsék. A tárgyalások további menete attól függ, hogy az ellenzék hajlandó-e az adott körülmények közt folytatni azokat, vagy nem.

Megemlítendő még, hogy az ellenzék álláspontja a házban a legújok megváltoztatására vonatkozólag sem egyezik meg kormányával, mert a kormány még mind eddig azon a nézetben van, hogy a házszabályok föltétlenül értelemben módosítandók, hogy a parlamentnek zavartalan működése hosszú időre biztosított legyen. Ez alatt persze nem apró módosításokat értenek, mint a milyen például annak a rendelkezésnek az elejtése, hogy a névszerinti szavazás másnapra halasztandó legyen, hanem magát az obstrukciót is le kellene tiltani, ha a kitűzött czelt el akarják érni. (P. L.)

De hát ezen az alapon aligha sikerül a békekötés.

Lukács Gyula beszámolóját vasárnap tartotta meg Kis-Pesten, a monori választókerület legnagyobb községében. Fogadtatása impozáns volt, beszédében megvilágosította a helyzet mibenlétét; a függetlenségi és 48-as párt magatartását a béketárgyalásokban, a mely ugyan az engedékenységekben, a megengedhető határig elment, de vitális jogokat nem adhatott és nem is adott fel. Beszédét általános eljénzessel és helyesléssel fogadta a nagy számú hallgatóság.

Utána Sturm a György üdvözölte az elvű választókerületet és kérte, hogy ha feloszlatják is az országgyűlést, állja meg

helyét az új választásban is. Azután Papp Elek buzdította kitarásra, de már ő beszéde közben a kispesti szocialisták elnöke, Koller erőnek erejével szóhoz akart jutni, aki tekintélyes számú elvtársával jelent meg a békszámlón. Miután az elnök Babó Karoly tőle megtagadta, Koller elvtársait Papp Elek beszéde közben figyelmeztette, hogy tőle a szólás jogát megtagadták. Erre a szocialisták úgy bosszulták meg magukat, hogy folytonos «Halljuk Kollert!» kiáltásokkal, «Hol maradnak a mi jogaink?» és más kiáltásokkal zavarták Papp Elek beszédét, aki erre kijelentette: «Az urak hallgassanak meg, akit akarnak, de tiszteljük a vendégjogot és várjuk meg, míg beszédemet befejezem». Erre Koller feltákolódott az emelvényre, mire a legnagyobb zúgolódás és tiltakozás következett és őt az emelvényről a legnagyobb dulakodások közt távolították el, a dulakodásnak az vetelt véget, hogy Koller rendőri karhatalommal a gyűlés színhelyéről is eltávolították, mire elvtársai hatalmas ábcenzúrával neki estek a hallgatónak, kiknek higgadtága és józansága akadályozta meg, hogy nagyobb bozrány nem keletkezett. A nagy zűrzavarban a dalárda elnevezte a «Hymnus-t», amivel a beszámoló véget ért. Este társas vacsora volt a képviselők tiszteletére.

A rom. kath. autonómiai kongresszus kiküldött kilenczesez albizottságának, a szervezetre vonatkozó előmunkálatát a «Magyar Állam» nyomán a következőkben ismertetjük: az egyházközsegeknek lenne külön gyűlésük és tanácsuk — amannak minden 24 éves és azonfelül levő férfi volna a tagja, ez pedig legalább 7 s legfőbb 16 tagból állana. Sem amannak, sem emennek nem lehetne tagja, egyéb feltételektől eltekintve az, a ki nős, de házasságát egyházi g meg nem kötötte s a ki az egyház által kárhoztatott valamely társasághoz tartozik. Az egyházközsegi gyűlési tagok választanak az egyházmegei világi képviselőket, a kiké azonban nem választhatók az állami, megyei, községi vagy városi hivatalnokok, a kiknek hivatalos hataskörük az illető egyházközsegi területére terjed ki. A közsegi tanács tagjai választanak az egyházmegei tanács tagjait úgy, hogy az egyházmegehez tartozó közsegek egyháztanácsai együttesen szavazzanak. Az egyházmegei tanács állana 5 papi és 12 világi tagból. E felett állana az országos gyűlés, a melynek 122 világi tagja lenne s évente kétszer ülne össze május havában, Budapestben, mint legfőbb autonómiai hatóság, a mely az egyházat világi vonatkozású ügyekben az állam s más vallásfelekezetek irányában képviselné. Az igazgató-tanács lenne a tulajdonképeni végrehajtótestület, a melynek évnegyedenként kellene üléseznie. Ez lenne a javaslatot, 3-4 férfi ajánlásával, az érseki s püspöki zékek bötöltése tárgyában a vallás és közoktatásügyi miniszter által a királyhoz s a 3 jelölt közül nevezne ki érseket, illetőleg püspököt a király. A szerzetes-rendi apátságok és prepostságoknál üresedésben levő helyek betöltésénél az igazgató-tanács elnöke működne, mint felterjesztő, s a tanács csak utómasul venné e jelölést s kinevezést.

Ez az igazgató-tanács tárgyalná a vallás és tanulmányi alap költségvetését s ez vizsgálná meg a nevezett alapok s alapítványok zárszámadásait és érvényesítésüket felőrztené, a királyhoz. Ellenőrizné a vallás és tanulmányi alapok és alapítványok törvényonának sértetlen épségben tartását, illetőleg ezeknek teljes használatát. Enek a megalottja ott lenne a püspöki székhelyesedés esetében a javak elvételénél s átadásánál s az üdés tartama alatt felügyelne a vagyon őrzésére. A képtalanok vagyoni állását is őrizné, s ennek lenne a kötelessége, egyetem felállítását foganatosítsa s volna a rendelkezési jog birtokosa az iskolák fölött, s a kir. kath. jogakadémia igazgatóit és tanárait is ez választaná, a mely csak megerősítené. A gimn. igazgatók tanárokat ez választana s általában a tanári aleit is ez gyakorolná a legyelmi jogot a tanári állami törvények rendelkezéseinek figyelem tartása mellett. Az érettségi vizsgák tartását kül-

dene szavazati s bizonyítvány aláírási joggal s ha az aláírást megtagadja, a bizonyítvány nem adható ki, hanem a vallás és közoktatásügyi miniszter döntene stb. Hogy ebből a tervzetből még a kongresszuson is lesz-e valóság? — Lehet bizonyítani, mert a politikai lapok híre szerint a püspökök többsége ellene van a javaslatnak — pedig a püspöki kar ott nagy — s azt lehet mondani: döntő hatalom.

Színház.

A fekete vér. Jókai Mórnak a Bach korszak idejét jellemző és érdekes mesejű színműve tegnap este közepes számú közönséget vonzott a színházba. Az előadás nem tartozott a legjobbakk közé, mert nagyon vonatottan indult és egyes szerep nem tudósok és nyelvbeállások sok tekintetben zavarták az előadás egyöntetűségét. A negyedik és ötödik felvonásban már belemelegedtek színészeink és gyors tempóban végezték az unalmasan kezdődő előadást.

Nagyon szép alakífast nyújtott Székely Sándor Lenke Simon báró szerepében, különösen kiemeljük örülesi jelene ét, melyet természetességhez hiven játszott meg.

At gondolt szép játékaért dicséretet érdemel F a i Flóra is, aki már kezdi levetni az iskolai modorosságot és a kezeivel való ideges, izgatott babrálást. Toilettejei nagyon szépek voltak.

K i s Irén nem tudta az igaz hangot eltalálni. A komoly drámai szerepek nem neki valók, Odry, Sziklai és T a n a y dicsőretre méltó buzgalmat fejtettek ki az előadás sikerének emelésére.

Különfélék.

Váltójog a bálteremben.

- Anya, a ki a leányt bálba viszi = kibocsájto.
Leány, a ki táncolni megy = elfogadó.
A tánczos = forgató.
Leány, a kinek hozománya nincs = üres forgalmany.
A tánczos, a ki az apa helyett a czechet fizeti = névbecsületi fizető.
A tánczos, a ki a souper csárdás 2-k részt átengedi = engedményező.
Csók a lány hátán = hátirat.
A mama uszája = toldat.
A mama figyelmeztetése, hogy elég a táncz = óvas.
Üres hely a mama mellett = telephely.
A tánczosnót, mikor a helyere vezetik = telepités.
Hozomány, a melyik nincs = lényeges kellék hiánya.
Tánczosnó = látra szóló váltó.
Meghívó a bálba = sommás vezetés.
Báli ruha számlának visszautasítása = kifogás.

H I R E K.

Farsangi naptár.

- Január 18. Gazdász-bál »Bika« disztermében.
Január 21. Függetlenségi-kör bálja »Bika« disztermében.
Január 28. Polgári-kör bálja »Bika« disztermében.
Január 29. Az Iparos-kör tánczvigalma az »Arany Bikában«.
Február 14. Jogász és tisztviselőkör jelmez estélye »Bika« disztermében.
Február 1. A filléregylet teacatélye »Bika« disztermében.
Február 4. A máv. altisztek tánczvigalma az új műhelytelep csarnokában.
Február 25. Az izr. jótékony négylet »debreczei vásár« mulatsága a »Bika« disztermében.

* **Az emke tisztujtó közgyűlése.** Az emke debreczeni és hajdúvármegyei tisztikarsa hó 22-én d. e. 11. órakor gróf D e g e n f e l d József elnökelete alatt tisztujtó közgyűlést tart.

* **Ev. ref. egyháztanács figyelmébe.** A debreczeni ev. ref. egyháztanács 1898. júl. 21-én tartott gyűlésében akként intézkedett, hogy minden egyházzal közli, hogy mennyi egyházi adó és közalapi járulék vettett ki reá az 1898-ik évben. A figyelmeztető lapok zéthordása az elmúlt ősszel vette kezdetét s tart még ma is. Így aztán több esetben megtörtént, hogy olyanok is kaptak figyelmeztető lapot, kik 1898. évi egyházi adójukat időközben befizették. Ezeknek megnyugtató sára, illetékes helyről nyert felszólítás folytán, kijelentjük, hogy a figyelmeztető lap kézbesítése rájuk nézve semmi jogi hátránnyal nem jár, mert 1898. évi egyházi adójuk annak rendje és módja szerint el van könyvelve; azok azonban, kik 1898-ról és a megelőző évekről egyházi adójukkal még mindig hátralékban vannak, e helyen is figyelmeztetnek tartozásuk kiegyenlítésére, mert az adóhátralékoknak oly nagy mérvű felszaporodását, mint eddig történt, az egyháztanács felelőssége tudatában, többé nem engedheti meg s minden törvényes eszközt kénytelen felhasználni e határlékok befizetésének szorgalmazására.

* **Főiskolánkban.** Ma pillantotta meg az ifjuság a fekete táblán Wlassics Gyula rendelkezését, melyben Bolcast Luciant, akotmányosított magaviselete miatt az összes akadémiákról és egyetemekről kizárja. — E tény az egész ifjuság meglepődéssel vette tudomául.

* **Márk Endre vendégszerető asztalánál** a vasárnap este elköltött vacsoránál jelen voltak:

Kiss Áron ev. reform. püspök, gr. Degenfeld József, Simonffy Imre, Kiss Áron, Matérni Lajos, Bernáth Elemér, Igyártó Sándor, dr. Hrehus Viktor, Simonffy Béla, Szunyogh Sándor, Varga Ferencz, Aczél Géza, Körner Adolf, Király Gyula, Vecsey Imre, Hajdu Gyula, Bészler József, Boczkó Sámuel, Sárvary Lőrincz, Roncsik Lajos, Olah Károly, Szabó József, Dobieczy Sándor, Szabó Kálmán keresk., Zádor Lajos keresk. társ., dr. Medgyaszay Dezső, Medgyaszay Miklós, Konez Ákos, Hatházy Ferencz, Váradi Géza, Boczán Elemér, ifj. Lengyel Imre, dr. Tikos Gyula, Paksi Károly, Fejér Imre, Csiky Lajos Kovacs Lajos, dr. Bacsoni Lajos, Elek Lajos, Balogh Ferencz, Dr. Bartha Béla, Géresi Kálmán, Komjáthy János, Szentkirályi Tivadar, Kuncz Elek, Varga Lajos, Kozma László, Zsigmond Sándor, Csath Zsigmond, Dr. Popper Alajos, Dr. Balkányi Miklós, Dr. Losonczy Almos, Fazekas Sándor, Kernhofer József, Horvath István, Mayer Emil, Muraközy László, Tóth István, Horváth János, Serly Ede, Láhr Mihály, Zoltai Lajos, dr. Király Péter.

Abraham László, dr. Bakonyi Samu, dr. Bekés Sándor, Bedő Lajos, dr. Berger Andor, dr. Balázs Bertalan, Buday Gyula, dr. Czegléd Mihály, Des Combes Henrik, dr. Freund Jenő, dr. Glück Géza, dr. Gutfreind Sámuel, dr. Hegedüs Jenő, dr. Kardos Samu, dr. Kemény Mór, Kiss Imre, Kovács József, dr. Kovács József, dr. Kőrösy Kálmán, dr. Kun Mihály, Lengyel Imre, dr. Magoss György, Márk Endre, dr. Megyery Pál, Molcsányi János, dr. Moskovics Jenő, P. Nagy Gusztáv, dr. Nagy Kálmán, dr. Nagy Lajos, Nagy Sándor, Osváth Ferencz, dr. Osory István, dr. Popper Mór, dr. Reichard Manó, dr. Sáray Bertalan, Szabó Antal, Szilágyi Imre, dr. Szűcs Géza, Torday Gábor, dr. Tüdös János, dr. Tüdös László, Ujváry István, Vadon Sándor, dr. Vásárhelyi Zoltán, dr. Weisz Bernát, dr. Weisz József.

* **Végzetes tréfa.** A Pesti soron tegnap hétfőn este véres eset történt. Három kőműves segéd, Kulcsár István, Szabó Sándor és Kórodi Sándor beszélgettek ott Kaszás Mária-val. Beszélgetés közben Szabó Sándor kivett a zsebéből egy kis 7 mm. buldog revolvert és

elkezdett vele játszani. Kaszás Mária mondta is, hogy ne tréfáljon vele, nem jó a revolverrel játszani, ha még olyan kicsi is; de Szabó megnyugtatta, hogy nincs oka félni, mert úgy sincsen megtöltve a revolver. Nyomban kijelentése után Kórodi Sándor kivette a Szabó kezéből a kis gyilkos szerszámot s a szájába illesztette.

— Nézze Mariska — kiáltotta el magát most agyonlövöm magamat!

Alig mondta ki e szavakat, a revolver eldőrdült és Kórodi eszméletlenül terült el a földön. Természetesen nagy riadalom támadt, a jelenlevők megrémülve látták, hogy társuk szájából ömlik a vér s a legény kis idő múlva vérében fetrengett. — Az esetről értesítették a rendőrséget s a szerencsétlenül járt kőműves segédet első orvosi segélyben Szentpály Béni I. ker. orvos részesítette. A súlyosan sérült Kórodit, aki időközben visszanyerte eszméletét, kiszállították a kózkórházba.

* **A kőművesek sztrájkja.** A debreczeni összes kőműves segédek tegnap beszüntették a munkát s ezzel kitört Debreczenben a kőművesek sztrájkja. Az összes folyamatban levő építkezésnél megszűnt a munka s a kőművessegédek megbízottai tegnap kérvényt nyújtottak be a polgármesteri hivatalhoz. A kérvényre a polgármesteri hivatal már meghozta végzését. E szerint engedélyezi a kőművessegédek gyűléseit, kellő rendőri fedezettel; egyben utasítja a rendőrséget a legszélesebb körű intézkedésre, a gyűlésező kőműveseket pedig arra, hogy a rendőri asztaltenczsa napi díját pontosan s mindig előlegetesen fizesse be. A gyűlések a jelzett helyen naponként délelőtt tízórától izenegyig, és délután kettőtől háromig tarthatók meg. A jelzett idő eltelével a gyűléseknek rendben szét kell oszolniuk.

* **A meghívókat** a debreczeni függetlenségi kör által 1899. évi január hó 21-én szombaton az Arany Bika disztermében rendezendő zártkörű tánczvizgalomra már szét küldötte a rendezőség. Belépti-jegy személyenként 2 korona. Jégyek előre válthatók a kör helyiségben. — Felülírtések hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdetre 8 órakor. Jöszű ételek és italokról gondoskodva lesz. A rendező bizottság tagjai: Nagy János b. b. elnök, Orokocsi Vég János b. b. alelnök, Tassy Miklós b. b. jegyző, Kiss András b. b. pénztárnok. Szendi Imre b. b. ellenőr, ifj. Bányai István Bányai Péter ifj. Batori Gábor dr. Benedek János, Csobán József, Csórián József, Damján Lajos, David Mihály, id. Erdélyi Ferencz, ifj. Erdélyi Péter, ifj. Fazekas István, id. Gombos Ferencz, ifj. Gombos Ferencz, Györfi István, Harangi Sándor, Hódi Béla, Herczegh János, Horkai Lajos, Hajnal Ferencz, Hadházi Balint, dr. Kocsar Gábor, id. Kertész János, Kertész Mihály, Kertész István, Kovács Ferencz, Kovács József, Kupai István, Kecskés István, Kerékgyártó József, Kovács László, Kertész István, Csertész László, Kerész Imre, Kiss Balint, Lada István, Mike János, Nagy Balint, L. Nagy Balint, Nagy Sándor, Nagy János, Óri Mihály, Ókrös Sándor, ifj. Ormós József, Ormós Lajos, Ormós József, Pető István, ifj. Pető József, ifj. Piroz József, Salánki Ferencz, Salánki Mihály, Seres István, Szőke János, Szabó István, Szilágyi Lajos, Tóth Gergely, Uri István, Zong János, Zöld János, ifj. Zöld János, Vági Nagy Gusztáv. Tanczrendezők: Nagy Imre és Schaf János.

* **Szomorú jelentés.** Vettük a következő gúnyjelentést: Fájdalomtól összeroskadó kebellet jelöltjük, hogy a hitvesi, édesanyjai, testvéri és gyermeki szeretet igaz forrása Zsarólyáni Márton Imréné Kövy Anna folyó hó 16-án banali egy és fél órakor. életének 39-ik, boldogító házasságának 4-ik évében, tíz naptul s szünet után elhunyt. Kedves halottunk földi részeit a Szalkai utcza 10 sz. háznál folyó január hó 18-án délelőtt 10 órakor tarandó róm. kath. egyházi szertartás után, a debreczeni róm. kath. temető-

ben fogjuk örök nyugalomra helyezni, az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó január hó 19-én d. e. 9 órakor fog a debreczeni róm. kath. templomban az egék Urának bemutatni. A végtessegtételeiről bánatunkban osztozó rokonainkat, barátainkat s ösmérsőinket meghívjuk. Debreczen, 1899. január 16. Az örök világosság fényeskedjek neki! Az elhunytak férje: Márton Imre, a két anyatalan árva nevében is. Az elhunytak édesanyja: öz. Kövy Lajosné. Az elhunytak testvére: Kövy Lajos, a többi rokonok nevében is. A temetést Kérnát »Kegelet« tem. intérendezi.

* **Főiskolai ifjuság figyelmébe.** Boldogult emlékezetű Kossuth Lajos hazánk legnagyobb fia arczképét két példányban készítette el Tóth András szobrász és e két különböző korú feltűntető domborművekről Kossuth Ferencz a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Helyes lenne, ha e két dombormű, mely ékességül is igen alkalmas, a főisk. olvasó kör helyiségébe is be lenne akasztva. Mikor csak 1—1 frt, a kettő 2 frt. Hisszük is, hogy az ifjuság nem csinál pártkérdést, mikor a szükséges összeget e célra megszavazza.

* **Tánczmulatság.** A debr. iparos kör f. hó jan. 29-én az Arany Bika szálloda disztermében zártkörű tánczmulatságot rendez. A meghívókat a rendező bizottság már szétküldte. Belépti-díj 1 frt. Kezdetre 8 órakor. A Magyarai testvérek zenekara fog működni.

* **Törvényezék köréből.** Vegtárgyalás alá kerül január 19-én csütörtökön Balázs Sándor hatóság elleni erőszak büntetéseért, Kovács Ferencz s. testisértéseért, Bakó Eszter orgazdaság büntetéseért; január 20-án pénteken Parag Gábor lopásbüntetéseért, Sipos Balint összbüntetés, Nyakas Matyas tüzvész-okozás vétségéért, Holhos Liczkó Minály lopásbüntetéseért; Ugyanaznap ítélethirdetések; január 21-én szombaton Lőrinczy Istvánnak Inczédi Lajos s tarsi ellen rágalmozás és becület-sértés iránt indított sajtópere.

* **A puska halottja.** Egy szegény nyolceves fiu lett áldozata Felső-Józsán atyja nagy mérvű gondatlanságának. Bakk János odaváló gazdaember tegnap legyverét tisztogatta s a piramedlit akarta levenni, de az edarozadt rész nem akart lejönni. Betette tehát a tűzbe hogy a rozsdá lemenjen róla és Sándor nevű nyolceves fiat előhivta, hogy tartsa a tűzbe a fegyvert. A fiu engedett az atyai szónak s megfogta a puska agyát. Egyszerre csak nagyot dördült a fagyver s a puskát tartó fiu agyonlőve terült el a földön. A szerencsétlenség hírére doktor I s o ó Janos törvényszéki Szentpály Béni kerületi orvos, Szalay vizsgálóbíró és Kemény Géza törv. jegyző mentek ki Felső-Józsára a hulla bonczolása megejtése végett.

* **Aki Succin is tul akar tenni.** Succin a híres koplalót le akarja főzni egy Tóth Mihály nevű bösörmenyi ember, a ki tegnap Simonffy Imre polgármesternél tisztelgett. A legnagyobb komolysággal adta elő, hogy ő a világ leghíresebb koplaló művésze, aki mellett bolmi Succin-féle alak egészen eltörpül. Nem kevesebb, mint 40 napig akar koplalni és kivansága az, hogy a polgármester adja oda neki a nagyerdőt koplalási művészetének produkálására. Ugy adta elő szándékát, hogy kimegy a nagyerdőre; 40 napig nézzék és figyeljék őt, soha sem fog egy falatot se venni magához s 40 nap múlva is viruló egészségnek fog örvendeni. Tóth Mihály ez iránt írásbeli kérvényt is adott be s meg is ígérték neki, hogy kérvényét elfogják intézni. Arra azonban, hogy a bösörmenyi koplalót valaki a nagyerdő megfigyelje, aligha akad vállalkozó, megfigyelésre legfeljebb a nagyerdő elején vállalkoznak.

* **Hajdúvármegye állategészségügye.** Hajdúvármegyében a múlt héten a következő állategészségügy fordult elő: Lépfene: Balmaz-Ujvároson 2 udvaron, Dinnyesháton 1 udvaron, összesen 2 községben 3 udvaron. Veszesség: H. Vámospercsen 1 udvaron.

E módszer nem mindig válik be.

A Debr. Hirlap írja ugyancsak, hogy általános visszaatetszést kellett egy debreczeni viszonyokkal ismeretlen stréber támadása s e tárgyban nemsokára ifjusági gyűlés is lesz.

Ha stréberségről van szó, ott vannak az ifjusági egyesületek jegyzőkönyvai, a D. F. L. és a helybeli napilapok, mik hű képét nyújtják a történeteknek és annak is, hogy én az üléseken nemcsak megjelentem, de abban tevékeny részt is vettem.

Különböleg legyen meggyőződve a ciklírő, hogy én, bármit is olvasson még reám, s z e m é l y e s k e d é s e k b e nem bocsátkozom, tartozom ezzel nemcsak magamnak, de az ügy tisztaságának is.

Még most is sajognak a sebek, miket a közérdekért és közügyekben a legnemesebb szempontok mellett lépve fel, szereztem és ki tudja mikor gyógyulnak be, de én álláspontomtól eltérítetni magam nem hagyom és a mennyire csak tőlem telik, győzelemre is viszem.

Az ifjuság tudni fogja kötelességét, mit, tegyen az Akadémiai Kör ügyében és ha e tárgyban gyűléseztek volna vagy gyűléseznének, talán már meg is volna.

A kilátásba helyezett választ (válaszokat) nyugodtan várom, sőt az ügy érdekében szűkeségesnek is tartom.

Végül t. olvasóink figyelmébe ajánljuk e sorokat:

Et si fractus illabatur orbis,
Ego non moveo!

(Vége az első résznek.)

Mocsáry Miklós.

Egyház.

A szatmárnémeti lelkész-választás.

Szatmár-Németi sz. kir. város tudvalevőleg Szatmár és Németi két városból egyesült, amelyet hajdan a Szamos választott el úgy, hogy Szatmár a bal, Németi a jobb partján feküdt. Szatmár mint vár is híres volt, de mint ilyen, az 1711-iki békekötés után — melyre nézve az alkudozások Debreczenben kezdődtek, Nagy-Károlyban folytatva Szatmáron végződtek — elvesztette erődítési fontosságát s az ezzel járó zaklatásoktól megmenekült volna.

De ekkor aztán az eddig tisztán református, most már egyesített város a jezsuiták betelepítésével mint mindenütt, úgy itt is vallásbéli zaklatásoknak és megrabolatásnak lón kitéve, mert nemcsak a várbeli főtemplomot kellett átengedniök a reformátusoknak, hanem elveszteniök kollegiumukat is, a melynek gazdag birtokait szintén a jezsuiták foglalván el, a főiskola még ha itt és Bécsből kollegiumi rangjának megtartása ellen nem dolgoztak volna is — anyagi eszközök hiányában elszállott volna. Alá is szállott, grammatikai iskolává lett, a megye lelkes prot. uraiak minden erő felajánlása, megfeszített és faradhatlan munkálkodása dacára is.

Igy akarták ezt itthon a Jezuíták — Bécsben ők és az elfogult udvar. Az egész Szatmár-németi városát és a megye magyarságát, amely néhány uri család kivételével is tisztán református volt, csak akkor lehet hitéről elszakítani, ha a központul szolgáló Szatmár-németin kiálszik a hit és tudomány világitó fátyla. Ezért kellett oda a Jezuíták után, az ellenreformáció tovább folytatására püspökséget is állítani.

Azonban a kollegium elveszett bár... az egyházak nem veszték el, mert a benső hit erejét külső erőszakkal megtörni nem lehetett. Két egyházban három lelkészszel, sőt a Hegyén harmadik templommal és negyedik lelkészszel, ma is még legzámosabb — körülbelül a város összes lakosságának felét teszi a ref. felekezet.

A három egyház között nem fenye, hanem hitbuzgóságára mindig legerősebb volt a Németi. Mert bár itt egy lelkész volt, de az egyháztagok legtöbbször földmives és iparos polgárok inkább ömögditottak egyházuk érdekét, mint a szatmári, a melynek már

nagyobb fény után kapkodó uri és gazdagkereskedő közönsége volt.

A város fizeti ugyan pénzben, földbirtokban és némely deputátumokban Szatmár-Németin s a hegyen a lelkészeket is felekezetkülönbség nélkül; de a németi egyház ezenkívül szép vagyoni rendelkezésvén — ma is biztosítottabb viszonyok között el, mint a szatmári és hegyi. És habár a lelkészet végzése egy hivatali személyre szorult: a németi lelkészség kívánatosabb is, mint a szatmári.

Ezt bizonyítja a jelen esemény is, a melyre alkalmat szolgáltatott a lelkész, Fésüs Andrásnak hosszas betegség után a múlt évben bekövetkezett halála.

Az egzházmegeye legkitünőbb lelkészei előtt, nem véve ki a hasonlók közt a legelső se, megüresedett a legkivánatosabb németi lelkészi állomás. De az egyház hasonlíthatatlán nagy többsége, a már 5 év óta buzgósgával, rokonszenves egyeniségével, mindenekfelett pedig kimagasló szónoki tehetségével magát kedvessé s harmadfé év óta pedig az egész hivatal terbének egyedül és mindeneiket kielégítő viselésével magát edemessé tett Pótor Elemér segéd-lelkész-tanítót akarja lelkészi állomásán mint rendes lelkészt látni, aki iránt, mert a már-már hanyatlásnak indult hitbuzgóságot annyira felélesztette, hogy a németi tempom az ő szónoklatának hallgatására egész megtelik: az elismerést s hálát is ki akarja fejezni.

De hat az egyházmegeye lelki vezetőj, azon törvényes akadályt görditi, egyhangu meghívására ellen: hogy I. osztályu egyházban a mint a még hat évet nem szolgált segéd-lelkész nem válassza tő. És csakugyn törvény szerint, ha úgy volna, az esperes urnak — törvényes igazsága volna. Azonban egy kis tévedése van a nt. esperes urak.

Mert a németi lelkész csak 600 forint kap a városiul rendes fizetéképen: a másik 600 frt, amelyet szintén a város ad, csak ideiglenes és visszavonható pótlék, tehát a rendes fizetés: 600 frt, a parokhiális földök haszonérték és a stolaris jövedelem nem haladja meg az 1200 frtot és így a lelkészi állomás nem I. hanem II. osztályu, a melyre már négy évet betöltött káplán — tehát a mostani segéd-lelkész Pótor Elemér is hivatott törvényesen.

Igy a németi egyház-közönég nagy többsége elérheti kegyeletes óhajátának kielégítését; meghívhatja törvényesen Pótor Elemér lelkésznek; mert a mit mint törvényes akadályt az esperes — jöbiszemben elébe gördített, maga a törvényes tényállás elhárítja. Elhárítja — hisszük maga ezt a tényállást jobban és alaposan megvizsgáló esneres.

Hártsa is el!

CSARNOK.

HÁRFÁS LEÁNY.

(Románcz.)

Egyik házból, másik házba
Iár a hárfás széke lányka,
Mint a szellő sóhajtsa,
Iis kezében zeng a hárfá,
Zeng a hárfá,
Szól a lányka;
Sánjatok meg Isten látja!
Szegey vagyok, szegey árva!

Peng a hárfá keservesen,
Barátosan, szerelmesen,
Anyi érzés van hurjában
Aki hallja sir bujában!
Rezg a hur.
Szól a lányka;
Sánjatok meg Isten látja,
Szegey vagyok, szegey árva!

Mint a tenger habja zugna,
Futó szelvezs lejajdu na.

Majd elcsitul... sir a hárfá.

Esik eső karikara.

Zokog a dal,

Szól a lányka,

Sánjatok meg Isten látja,

Szegey vagyok, szegey árva!

Majd mintha a költő lelke

Talpra magyart! zugna benne,

Majd fájo dalt zeng a hurja,

Tizenhárom vértanura!

Sir a nóta...

Szól a lányka,

Sánjatok meg Isten látja,

Szegey vagyok, szegey árva!

Elhalt a dal, nincs a lányka

Hol van? ... merre? ... hát ki látta?

Hóddas égben, néma éjben,

Új csillag fény gyul az égen,

Hárfás lányka

Szép csillaga,

Reád ragvog magyar haza!

Domby Béla.

Bém emléke.

Írta és elszavalta: E. Kovács Gyula Bém tábornok Kolozsvárra jövetelének 50. évfordulóján tartott ünnepélyén.

Ki ez ünnepelt hős? A dicsőült. — Ki a?

Egy széttépett ország, meggyilkolt nép fia.

Ha nem tudnánk róla, ennyinél egyebet,

Ugy is meghajolna nevének a kegyelet.

Egy szivdobbanásunk, könnyünk, vagy virágunk

Akkor is akadna emlékére nálunk...

De ő több volt: ennél. Nekünk áldott, becses,

Örök szeretetünk, — hálánkra érdemes!

— Ötven év előtti nagy idők emléki,

Oh, tamadjatok fel, hogy áldozunk néki!

Mikor szabadságunk elrablása miatt,

A «Fegyverre magyar!» Hazánkön átriadt;

Mikor ellenségink künn, benn ránk zudultak,

S nem hallá meg senki veszkialtásunkat;

Kardjaink csattogtak, ágyúink dörögtek,

Bercezeink, rónaink vértől gőzölögtek;

Mikor a bős ellen kiirtani akart,

Mikor ég, föld, Isten elhagyta a magyart;

Mikor Európa mozdulatlan állott,

S nezte, hogy gyilkolnak, ölnek egy országot.

Szegey rab lengyelek, elküldték fiaik,

Ha bár itt lenék is mindnyájain sirjaink.

Mondván: csak menjetek, csak ne engedjétek

Hogy megöljék azt is, mint a lengyel népet!

Es jöttek lihegve, rohanva siettek

Segíteni a vérben fuldokló nemzetnek.

Kinek élet-napja már delén áthajlott:

Itt termett a csodás nevezetes bajnok,

Hogy is szól az ének? Oh, hogy is hangzik a

Mit is harsog róla az arany trombita.

»Bém Osz rolenkának híres lengyel hőse,

A bőgő ágyúknak régi ismerőse.

Windisehgrätz Bécs alatt a fejét kívánta

Az orosz, utána törét váltig hánytá.

S hogy szabaduljon tőle könnyű szerrel

Rá lövetett Pesten egy polyák emberrel.

De mert ez a golyó nem volt öntve Bémnek:

Szándoka nem sült el, a gaz muszka kémnek.

Felült az ágyura, mert az az ő lova,

Melyet ki nem löttek alóla még soha.

S egy lovag korbácsot tartván a kezében,
Beveszi az eget, ha kell, jókedvében.

Tudás, — láng lélekkel, elszántsággal jött el
Küzdeni hazánkért pokollal, ördöggel.

Férfiak és ifjak érkeztek ezren,
Vész, pusztulás, halál, megannyi fegyveren.

Szokrázott erőben Kosciuskó vére
S egy-egy kherub lett mind. S Bém hadak
vezére.

Éj-napot egygyé tett, nem élt, csak éretünk,
Mindenható atyánk, menőkar felettünk.

Golyó nem bántotta, lándzsa, kard nem vágta,
Szabadság istene mindig utját állta.

A leverhetlenség ércz idegzetével,
Harczolt a végsőkig s zékely seregével.

De elterült rajtunk az orosz had árja
Vérgőz zarnokság dőlt a szabadságra.

Hasztalan karolta végtelen szeretet
Köztünk maradása többé nem lehetett.

Bujdosnia kellett törökök honába:
Onnan szált fel aztán Hadur oldalára.

Negyvennyolczért alszol több mint ötven év
Bém! Tudod-e a nap milyen ötven év-e?

Oly félszázadnak ez évforduló napja,
Melynek öt világréz pártját nem mutatja.

S hogy ez ily páratlan, dicsővé lehetett
Nagy, nagy mulkás abban a te viseleted.

Oh, ha van kilátás, a magasból, fennről
Oh nézz le, tekints ránk glóriás egedből.

Nézd e nép megtette, mit érted tehetett;
Kigyulad nevedre apjád emleget.

Mesés alakodnak büszke szobra ott áll,
A teged bálványzó zékely harczosknál.

S melyben pihenésre hajtad köztünk fejed
Márványlap jelzi már a házat, a helyet.

Neked áll az ünnep! Im nézd ifja-véne
Neved mosolyogva ringatja lelkébe.

Gyermek-rajongással ragyog rajtad lelkünk:
Árnyad engeszteljük, kérleljük felettünk:

A miatt bánkód od, oh, érezd, hogy nincs ok,
Hogy nem ott nyilt Sirod, a hol Bölcsőd
(ringott,

Az idegen göröngy hidege ne fájjon,
Melegség, forróság lobog rád e tájon.

Érezd, hogy hon h lyett, szerető hont lelsz itt,
Sziveink emléked mélyeikbe rejtik.

Tudd, hogy véred, élted nem omlott hiába,
Virul Árpád népe, szabad lesz hazája.

Éretünk elhullott lengyel testvéreid,
Még maradéknak is aldva emlegetik.

Vezére, királya te, te mindazoknak,
Egész országunktól légy te legáldottabb!

A házunkban laktál tegnap ötven éve;
Ma, — és mindörökké — szívünk közepébe!

Kolozsvár, 1898. decz. 26.

KÖZGAZDASÁG.

Minő legyen a jó sörárpa?

A jó sörárpa termelése, a mint az eléggé ismeretes, a legkülönbözőbb tényezőktől függ, a melyek közül főképen a talaj, az éghajlat és a trágyázási viszonyok nagy szerepet játszanak. Számos kísérlet alapján be lett bizo-

nyitva, hogy az árpafélések heyes megválasztása által képesek vagyunk jó sörárpa termelni oly talajokon és oly vidékeken, a melyeken mindaddig jó sörárpa termelni nem sikerült. Azonkívül képesek vagyunk czélszerű trágyázás és más miveleti rendszabályok által az árpa minőségét megjavítani, erre vonatkozólag azonban általános érvényű tanácsok nem adhatók, mert itt minden egyes esetben a meglévő körülményeket is figyelembe kell venni.

Lássuk már most, minő tulajdonságokat kívánunk meg a kereskedők és sörgyárosok a jó sörárpatól: Először is a színe feketnek nagy súlyt és legjobban fizetik a vitagos vagy halványasárga árpa. A színre azért fektetnek oly nagy súlyt, mert ebből következik az árpa egyeletes jó csirázóképeségére. Be van ugyan bizonyítva, hogy a sötétebb színű árpa epen olyan jó sörárpa szolgáltatathatnak, mint a világos színűek, mindaddig azonban míg a sörfőzők az árpa színére nagy súlyt fektetnek, a gazdának a szép világos színű árpa előállítására kell törekednie. A hektoliter súly a sör árpa értékére nagy mértékben határoz, a mennyiben az olyan árpa, a melynek hektoliter sulya 65, mások szerint 67 kg nál csekélyebb nem lehet sörárpa. Az árpa abszolút, vagyis bizonyos számú szemek sulyát azért veszik figyelembe a sörárpa értékének meghatározásánál, mert föltételezik, hogy minél könnyebb az árpa annál soványabb az, annál kevesebb a ki nem használható rész.

A sörárpa egyik legfontosabb tulajdonságának tartják annak liszteségét. A lisztes árpa sok keményítőt és kevés proteint tartalmaz, a sörgyáros lehetőleg nitrogén — tehát protein szegény árpa kíván, mert főleg a keményítőre van szüksége azonkívül nagyobb protein tartalom hátrányos hat az erjedésre. A bój vastagságát szintén a sörárpa egyik fontos tulajdonának tekintik, mert minél vékonyabb az árpa héja, annál kevesebb az árpa értéktelen alkatrésze. Kétségtelen azonban, hogy a gazda árpaát már azáltal is megjavíthatja és sörfőzési czélokra alkalmassá és értékesebbé teheti, hogy ha azokat a követelményeket, amelyeket a sörfőzők, kereskedők és malatagyárosok az árpa külfejt illetőleg megkívánnak, jobban figyelembe vesz és minden rendelkezésére álló eszközzel arra törekedik, hogy e tekintetben lehetőleg tökéletes arat alítson ele. Ezen külső tulajdonok, melyek sokszor igen egyszerű módon megjavíthatók a következők:

7. Az á r p a t i s z t a s á g a. Az árpa ne tartalmazzon tisztátalanságokat, minők a gyommagvak, homok és apróbb kavicsok, azonkívül ne legyen különféle árpafajok keveréke. Ennélfogva nagyon tanácsos a learatott árpaat igen gondosan meg is tisztítani.

8. A s z e m e k e g y e n l e t e s s é g e. Nagyon czélszerű és ajánlatos egyenlő arat előállítani, a mi úgy történik, hogy az apróbb és ki nem fejlett takarmányozási czélokra szolgáló szemeket a nagyobbaktól, melyek vetőmagul használnak fel különválasztják. Miután nem egyenlő nagyságú szemek rendszerint akkor mutatkoznak, a midőn különböző árpafélések keveréke, a melyek egyenetlenül érnek, szolgál vetőmagul, tehát arra is kell törekednünk, hogy ne kaszáltassék nagyon korán s vetőmagulajtiszta magot használjunk.

9. Az á r p a s z i n e. Habár az árpa színe nem csálhatatlan bizonyítéka az árpa minőségének, mégis súlyt fektetnek arra, miután ha színe nem szép, a melyet kedvezőlen időjárási viszonyok idézhetnek elő, külfelkő dolog, hogy az árpa learatása oly körülmények között történt, melyek a minőségre gyakoroltak káros behatást.

4. Dohos szagu és kinőt árpa, malata készítésére szintén alkalmatlan. Ha learatott árpaat jót kiszáritjuk, a kicsépelet szemeket pedig szárazon elartjuk, akkor az enlített bajokat kikérüljük.

5. Jó sörárpnál nem szabad hibás vagy ütés által megsértett szemeknek fordulni elő,

ezáltal a jó sörárpa egyik fontos tulajdonsága csökken a csirázóképeség, miután az efféle szemek vagy egyáltalán nem, vagy pedig nagyon rosszul csiráznak és ezáltal malata készítés szempontjából csekélyebb értékűek, másrészt pedig káros hatásuk a malata készítésnél. Nagyon könnyen sérülnek meg a szemek abban az esetben, ha cséplőgéppel történik a kicsépeles és annak a dobja nagyon szűkre van állítva. Ha tehát géppel csépelelünk, ügyelőnk kell arra, hogy a dob ne legyen túlságosan szűkre állítva. Ha az árpaat jól kiszáritjuk nagyobb ellentálló képességgel bír, a magvak lazább lesznek, úgy hogy az esetben, ha tágabbra is van állítva a cséplőgép dobja, tökéletesebben csépelhetjük ki és nem kell attól tartanunk, hogy árpaunk malata készítésére alkalmatlanná tesszük.

Jó sörárpa csakis nem túlságosan vidékeken s nem túlságosan bumuszdu talajokon lehet termelni. Az istállótrágya a sörárpa legnagyobb ellensége, azért sörárpaat sohasem szabad frissen trágyázott talajba vetni s előtte csupán műtrágyát és pedig csakis szuperfoszfátot és káliitrágyát szabad alkalmazni, a melyek ugy a termés mennyiségére, mint minőségére igen kedvező hatással vannak.

Széna-Szalmatakarmanly. (Fuchs József nagykereskedő alapított 1882.) V. Fűrdőutca 4. Budapesten 1899. január 13. A hetivásáron széna és szalmában kis béhozatal és kis kereslet volt. Eadatott: középmínőség jobb és elsőrendű széna 2.40—3.10 muhar 3.10. alomszalma 1.40, zsupszalma 1.70. — szecska 2.10, 100 ko szerint fuvaronként hazhoz szállítva.

Préselt széna 2.00—2.40, préselt szalma 1.20—1.40, 100 ko a Jozsefvárosi pályaudvaron. — Gabonamérek: zab 5.70—6.05, tengeri 4.60—4.80, rozs 8.05—8.20, árpa 6.50 forintig.

A véglegre tessék vigyázni!

Máriacelli
gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál** nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, felfújtás, savanyú felhűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, szűkölés.**

Hathatos gyógyszernek bizonyult **fejfájásnál**, a mennyiben ez a gyomortól származott. **gyomortulterhelésnél** étellekkel és italokkal, **giliszták, májbajok és hámorrhoikáknál.**

Említett bajoknál a **Máriacelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König“ in Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapesten. Király-u. cz. 12. sz.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla, Mihály István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs** gyógyszerészeknél. **Diószegen: Vaday Ignác, Ér-Mihályfalván: Mátray István, Hódháza: Farkas Ödön, Kaban Horváth Kalmár** gyógyszerészeknél.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítás.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.